

INTERVIEW Bram en Fimme Bakker zijn mateloos

'Ik was de afwezige vader. Punt'

Een half leven probeer je verslaafden voor de afgrond te behoeden en dan raakt je eigen zoon aan de drank en drugs. „Een vriend zei: „Het verhaal van de loodgieter met de lekkende kraan, maar dan over de verslavingsarts met thuis een junk op de bank”, zegt oud-psychiater Bram Bakker. Samen met zoon Fimme staat hij in het theater met 'Ben je bezopen?'

In zijn werkkamer in Huis Leyduin in Bloemendaal steekt Bram Bakker de kaarsen aan. Fimme zet thee op tafel. De meegebrachte zak verse gevulde koeken en kokosmakronen blijft dicht. Vader (60) en zoon (29) Bakker diëten ketogeen: vlees, vis, kaas, noten en groenten zijn oké, maar die koolhydraatbommen niet.

De try-outs van de voorstelling 'Ben je bezopen?' draaien op volle toeren en op 30 januari is de première in Amstelveen. Met Bram als expert die boeken over verslaving schreef en Fimme als ervaringsdeskundige. „Het begon met softdrugs op mijn veertiende”, zegt Fimme, die grotendeels opgroeide in Amsterdam. „Met mijn beste vriend vroeg ik op het Leidseplein aan mensen boven de achttien of ze alsjeblieft wiet voor ons wilden halen.”

Het loopt uit de hand. „Ik kan geen maat houden, met niks. Ik kan niet één pilletje nemen, één biertje, of één trekje van een joint.” Op zijn achttiende trekt hij bij de huisarts aan de bel. Maar Fimme bagatelliseert de boel en actie blijft uit. „Toen zat ik al aan de coke, pilletjes en pammetjes. Maar ik dacht: dit moet niet bekend worden. Mijn vader was medisch directeur bij de grootste particuliere verslavingsinstelling van Nederland. Daar gaat zijn goede reputatie.”

„Toen Fimme 2,5 was, ben ik bij zijn moeder vertrokken”, vertelt Bram, die nog twee kinderen heeft uit zijn 'tweede leg'. „We hadden veel strijd over 'hoe het met Fimme moest'. Er werd geargumenteed over hem, niet mét hem.”

Fimme: „Mijn ouders

kunnen elkaar bij tijd en wijle niet luchten of zien. Mijn moeder was vrij streng op mijn drugsgebruik. Als ik thuis kwam na het stappen moest ik een drugstest doen. Mijn vader was meer van: 'Laat die jongen.'”

Bram: „Je moet als ouders proberen in verbinding te blijven over je kind, dat is bij ons totaal mislukt.”

Erge zelfhaat

Intussen voltooit Fimme met horten en stoten het vwo. „Op de universiteit dacht ik: nu gooi ik het over een andere boeg.” Maar tijdens de introductieweek gaat hij zich al te buiten aan drank en drugs. Al snel volgt hij geen colleges meer. „Ik kwam mijn kamer niet meer af. Geen zin meer in sociale verplichtingen. De schimmel stond op mijn borden. Uiteindelijk was ik zo depressief dat ik suïcidaal werd. Verslaafden kampen met heel erge zelfhaat.” Hij typeert zichzelf als perfectionist. „Ik dacht altijd: ik had dingen anders moeten doen. Of: ik ben niet goed genoeg.”

Schoorvoetend klopt hij voor hulp aan bij zijn vader. „Ik zei alleen: 'Ik blow te veel'. Durfde niet alles te zeggen.”

Bram: „Het is altijd erger dan ze zeggen, weet ik als deskundige. Als iemand zegt: 'Ik drink elke dag twee flessen wijn, dan zijn het er meestal vier. Dus wist ik dat hij er heel slecht voor stond. Het was niet de vraag óf hij naar een kliniek moest, maar naar welke.’”

Fimme: „Binnen twee weken zat ik in het vliegtuig naar Thailand.” Maar eerst zet hij nog de bloemetjes buiten. „De meeste mensen die hun vlucht missen, zijn verslaafden die naar een

„ Ik kan niet één pilletje nemen, één biertje, of één trekje van een joint

Fimme Bakker

FOTO JADE HARMES

kliniek moesten en de avond ervoor te hard uit hun dak zijn gegaan. Dat deed ik ook. Die laatste nacht ging ik om vijf uur naar bed. Om negen uur zou ik door mijn familie worden opgehaald. Ik dacht: ik zet mijn wekker op zeven uur, dan ga ik nog even afwassen. Maar ik slaap natuurlijk dwars door die wekker heen. Om half tien staat mijn broer op de deur te bonzen: 'Je moet mee, je mist het vliegtuig!' Hij schrok zich rot van hoe hij me aantrof.”

Bram: „Wij hebben zijn kamer opgeruimd en achterstallige huur betaald. Dat was geen feest.”

Fimme: „Op het vliegveld heb ik nog een paar halve liters Heineken achterover

getikt en in het toestel dubbele whisky's. In Thailand zat ik twee maanden in een gouden kooi. Er werd voor je gewassen, gekookt, je had een zwembad en een sport-schoonl. Tegelijk was het een hardcore verslavingskliniek; geen telefoon, internet, laptop en geen eigen boeken. Ga maar leren je te vervelen en boos te zijn terwijl je nuchter bent.”

Terugval

Terug in Nederland woont Fimme samen met andere afgekickte jongeren. Met een vriend koopt hij in de Kalverstraat een zwart pak. Die zullen ze volgens de leider van de woongroep nodig hebben voor degenen die door een terugval sterven

aan een overdosis. Fimme en zijn kameraad beloven dat ze het pak niet voor elkaar nodig zullen hebben.

Na anderhalf jaar krijgt hij toch een terugval. „Ik begon aan een studie rechten: 'Ik word de nieuwe Moszkowicz'. Tot dan leefde ik beschermd met mensen die ook in herstel zaten. Nu was ik met medestudenten die snoven en zopen. Zij zeiden: 'Hoezo verslaafd? Kom gewoon een biertje drinken!'”

Inmiddels is hij zeven jaar clean en nuchter. In 2016 gaat Fimme aan de slag als chauffeur en regeneef van cabaretier Javier Guzman en wordt verliefd op het vak. In 2022 studeert hij af aan de Koninklijke Theateracademie. Hij probeert zoveel mogelijk op

te treden. „Om vlieguren te maken.” In november 2023 wint hij het Groninger Studenten Cabaret Festival, net als eerder Jochem Myjer en Theo Maassen.

En nu komt zijn boek 'Ben je bezopen?' uit en speelt hij het gelijknamige stuk met zijn vader, die uit weerzin tegen de bureaucratie in 2021 stopt als psychiater. „We zijn nietsontziend en maken harde grappen”, zegt Fimme over de 'voorstelling met therapeutische werking'.

„We vinden het makkelijker om dit soort dingen te bespreken als er publiek bij zit.” Bram beaamt dat: „Als we met zijn tweeën zijn, gaat het al snel over voetbal en muziek.”

„Fimme zegt confronteren-

de dingen over mij. Dat recht heeft hij. Ik heb geen zin een ontkennende verdachte te zijn. Ik was een afwezige vader. Punt.”

„We beginnen die vader-zoonrelatie nu een beetje te fiksen. Bij een fotosessie moest ik Fimme vastpakken. Hij zei: 'Zo lang heb je mij nog nooit vastgehouden.'”

Fimme: „Dat vasthouden was wel ongemakkelijk, ja.” Bram: „Maar het begint te wennen.”

Niet-aanrakerig

Is Bram niet-aanrakerig? „Nou, dat is iets wat Fimme terecht opmerkt. Hoe ik me in de wereld presenteer en hoe ik als vader was; daar zat nogal wat speling tussen. Ik kan het allemaal leuk ver-

tellen, maar thuis bakte ik er niet zoveel van.”

Fimme: „Dan ging ik mee naar atletiekclubs of hardloopwinkels, waar hij een praatje hield over zijn boeken. Hij vertelde mensen hoe ze moesten leven: 'Op woensdagmiddag moet je met je kinderen in het bos gaan spelen. Zet ze niet voor de tv'. Dan dacht ik: zo, dat zou je zelf ook eens moeten doen. Ik zat vanmiddag nog lekker voor de tv met een zak chips. Dan was hij aan het werk.”

Bram lacht voluit: „Of aan het hardlopen.”

Hij ziet in die tijd niet hoe zijn zoon er aan toe is. „Toen we van zo'n hardloopprijs terugreden, dacht ik wel: heeft hij nou alweer griep?

„ De behoefte aan erkenning en aandacht is precies wat wij delen

Bram Bakker

Hij zat te trillen en zweten en had haast om naar huis te gaan. Achteraf omdat de koffieshop dichtging en hij ontweningsverschijnselen had. Maar dat wist ik niet. Het was een blinde vlek.”

Het blijft fascinerend: een verslavingsexpert met zoon aan de wiet, cocaïne, xtc, ghb, lsd, paddo's, ketamine en designerdrugs. Ongemerkt financiert Bram de drugs met geld voor Fimmes radiator die zogenaamd steeds 'kapot' gaat.

„De allereerste drugs kreeg ik van mijn vader: Ritalin tegen add. Hij was mijn eerste huisdealer.”

„We komen er steeds meer achter dat we last hebben van dezelfde soort onzekerheid. Een soort niet gezien zijn in onze jeugd”, vervolgt Fimme. „Alleen gaan we er op een andere manier mee om. Ik wil het verdoven. Als ik me kut voel, zit ik het liefst met een dekentje op de bank. En mijn vader wil het bos in en hardlopen.”

Bram: „Ik verdoof het ook, maar dan met veel kijk-mijn-nou-gedrag. Als iemand tegen mij zegt: 'Dat heb je goed gedaan', werkt dat als een paracetamol bij hoofdpijn. Even ben je het vergeten. De behoefte aan erkenning en aandacht is precies wat wij delen.”

Hij beschrijft verslaving als 'levensgevaarlijk'. „Er is maar een weg uit een verslaving en dat is genadeloze eerlijkheid. Je moet het hele verhaal in volle omvang met iemand delen, anders ga je het niet redden. Als je echt wilt herstellen, moet je naar je lelijkste gedaante in de spiegel durven kijken. Voor mijn mateloosheid geldt hetzelfde. Ik heb er een zootje van gemaakt, er zijn veel vrouwen geweest, en ik wil daar eerlijk over zijn.”

Fimme: „Als je je afvraagt hoe ik zo knettergek ben geworden? Ik ben van twee kanten benadeeld, mijn vader is psychiater en mijn moeder psycholoog.”

Nog steeds worstelt hij met mateloosheid. „Stoppen met drank en drugs is een stuk makkelijker dan stoppen met eten. Bij drank en drugs is het alles of niets. En niets gaat me best goed af. Maar je kunt niet niks eten. Dat verslavingsstemetje zegt: 'Ga naar de McDonald's en morgen stop je. Of je trekt de koelkast open en er ligt een halve taart die je vriendin heeft gebakken. Je wordt steeds uitgedaagd.' Hij zingt het reclamedeuntje van McDonald's: „Pa-da-pa-pa-pa, ik ben fucking dik.”

Intieme relatie

Bram: „Wat Fimme moeilijk vindt met eten, heb ik met relaties. Hij laat al anderhalf jaar zien dat hij goed in staat is tot een stabiele intieme relatie.”

De voorstelling roept veel reacties op. Sommigen bezoekers vinden het té heftig. Fimme: „Voor die mensen komt het te dichtbij, maar dat is toch het theater dat ik wil maken. Het mooiste compliment is als mensen zeggen: 'Wat een heftig verhaal, maar we hebben wel gelachen.’”

Smaakt het naar meer? „Ik vind het verrassend gezellig met mijn vader, maar mijn droom is solo in het theater.”

Dochter Luna belt: „Wat gaan we eten?” Bram en Fimme gaan iets halen. „Frikadellen, zonder saus met uitjes, heel ketogeen.” Denk je aan zelfdoing? Neem dan 24/7 gratis en anoniem contact op met 0800-013 of chat op 13.nl

Annemarie de Jong